

UNIwersytet Gdański
Instytut Organizacji i Zarządzania

81-824 Sopot, ul. Armii Krajowej 101
tel. (058) 523-14-17, fax. (058) 523-11-71
e-mail: oiz@wzr.ug.edu.pl; zroiz@panda.bg.univ.gda.p

Sopot, 30.08.2010

*Prof. dr hab. Ryszard Rutka, dr Ewa Markowska, dr Tomasz Dryl
Instytut Organizacji i Zarządzania
Wydział Zarządzania Uniwersytet Gdański*

Recenzja naukowa Projektu „Szkoła Sukcesu – ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów w zakresie kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości, języków obcych i ICT”

Projekt „Szkoła Sukcesu – ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów w zakresie kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości, języków obcych i ICT” jest zintegrowanym programem skierowanym do uczniów klas I z liceum oraz klas II technikum z czterech województw: kujawsko-pomorskiego, pomorskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego.

Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie zintegrowanego, ponadregionalnego programu nauczania w zakresie kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości, języków obcych i ICT w dwóch wersjach językowych: angielskiej i niemieckiej.

Program składa się z trzech elementów nauczania: przedsiębiorczości, języków obcych oraz ICT przy wykorzystaniu platformy e-learningowej. Wszystkie elementy projektu zostały opracowane w taki sposób, aby się wzajemnie uzupełniać oraz wspierać. Jest to bardzo dobre rozwiązanie merytoryczne, ukierunkowane na osiągnięcie jak najlepszych wyników oraz pozwalające wykorzystać efekt synergii w zdobywaniu wiedzy przez uczestników programu. Podkreślić należy unikatowość pomysłu realizacji programu zdobywania wiedzy przez młodzież ze szkoły średniej z zakresu przedsiębiorczości, języków obcych oraz ICT przy wykorzystaniu platformy e-learningowej. Zarówno zakres obszaru przekazywanej odbiorcom wiedzy, jak i sposób przekazywania treści merytorycznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii stanowi bardzo nowatorskie spojrzenie na proces edukacji polskiego ucznia. Jest to dobry krok w kierunku poprawy jakości kształcenia polskiego ucznia, któremu brakuje umiejętności wykorzystania wiedzy z różnych obszarów i integrowania jej w celu praktycznego wykorzystania. Oceniany projekt posiada tą cechę, gdyż efektem końcowym pracy uczniów będą praktyczne przewodniki – Turysty oraz Inwestora.

Program „Szkoła Sukcesu – ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów w zakresie kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości, języków obcych i ICT” obejmuje zakres czasowy trzech lat. Zakłada się realizację programu nauczania przedsiębiorczości i języka obcego dwóch wersjach językowych (angielskiej i niemieckiej) z wykorzystaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych. W skład programu zintegrowanego wchodzi:

- trzyletni program nauczania przedsiębiorczości z wykorzystaniem ICT,
- trzyletni program nauczania języka niemieckiego z wykorzystaniem ICT,
- trzyletni program nauczania języka angielskiego z wykorzystaniem ICT.

Program nauczania przedsiębiorczości realizowany będzie przy pomocy platformy e-learningowej oraz na comiesięcznych spotkaniach kontaktowych w wymiarze dwóch godzin w miesiącu przez okres trzech lat. Program nauczania języków obcych z elementami ICT będzie realizowany podczas zajęć kontaktowych w wymiarze 4 godziny lekcyjne w tygodniu przez okres trzech lat. Plany realizacji projektu są dobrze przemyślane, zakres czasowy jest odpowiedni do treści, które zostaną przedstawione uczniom. Okres trzech lat jest wystarczający do odpowiedniego wdrożenia ucznia do problematyki oraz spełnienia wymagań związanych z realizacją zadań programu.

Bardzo ważną cechą i zaletą omawianego programu jest kompatybilność i komplementarność programów nauczania języka obcego oraz przedsiębiorczości. Szczególnie wartościowe jest przedstawianie treści w taki sposób, aby słuchacze mogli mieć możliwość porównania procesów ekonomicznych, sytuacji gospodarczej, opinii, życia zawodowego i gospodarczego w kraju i zagranicą. Z pewnością będzie to służyć lepszemu przyswajaniu wiedzy przez uczniów. Będzie to jednocześnie wspomagane nowoczesną technologią wykorzystywaną jako podstawa komunikacji w omawianym programie.

Program nauczania przedsiębiorczości obejmuje zakres czasowy trzech lat. Merytorycznie składa się z 28 modułów zajęć z przedsiębiorczości zamieszczonych na platformie e-learningowej, z których każdy zawiera: cele modułu, scenariusz pracy dla ucznia, teoretyczny materiał wspierający pracę ucznia, przykłady praktyczne, proponowany scenariusz zajęć lekcyjnych, test oraz 3 coroczne konkursy z przedsiębiorczości. Ocena merytoryczna budowy modułów jest pozytywna, dobrze przemyślana konstrukcja powinna skutkować sprawną i efektywną pracą z uczestnikami programu.

Warunki realizacji programu są tak zaplanowane aby jak najefektywniej przekazać wiedzę teoretyczną i umożliwić słuchaczom jej weryfikację. Uczeń został zobligowany do realizacji miesięcznie jednego modułu kursu e-learningowego, składającego się z części teoretycznej i zróżnicowanych zadań. Oprócz tego uczniowie będą odbywać spotkania kontaktowe z nauczycielem – opiekunem. Po pierwszym i drugim roku programu zostaną zorganizowane obozy naukowe. Wszystko to tworzy spójną całość i powinno skutkować bardzo dobrymi efektami nauczania. Podsumowując, stwierdzamy, że warunki realizacji są bardzo dobrze zaplanowane i przygotowane.

Koncepcja programu Szkoła sukcesu została opracowana z myślą o rozwijaniu wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych umiejętności z zakresu edukacji konsumenckiej, finansowej i samozatrudnienia. Jest to bardzo słuszna koncepcja wyboru zagadnień. Ukierunkowanie wiedzy teoretycznej przekazywanej słuchaczom oraz troska o ich świadomość ekonomiczną stanowi wielki atut koncepcji programu.

Treści programu Szkoła sukcesu obejmują następujące obszary:

- Postawa przedsiębiorczości. Mocne i słabe strony własnej osobowości, samoakceptacja, asertywność, inicjatywność, odpowiedzialność.
- Motywy aktywności zawodowej i gospodarczej człowieka. Rodzaje potrzeb. Zdolność do wyznaczania sobie celów i zadań.
- Zależność między zyskiem a ryzykiem.

- Organizacja pracy. Zasady pracy zespołowej. Kierowanie i podejmowanie decyzji.
- Funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych.
- Pieniądz i banki - bank centralny, banki komercyjne, bankowe i pozabankowe usługi finansowe. Inflacja.
- Gospodarstwa domowe - dochody i wydatki, inwestowanie własnych pieniędzy. Ochrona praw konsumentów.
- System zabezpieczenia emerytalnego. Ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenia majątkowe.

Wybór obszarów tematycznych jest poprawny, dobrze przemyślany oraz powinien skutkować dobrymi efektami nauczania w trakcie realizacji programu Szkoła sukcesu.

Analiza celów programu Szkoła sukcesu pozwala ocenić dopasowanie treści, które mają zostać przekazane słuchaczom do metod nauczania zaplanowanych do realizacji.

Głównym celem programu jest rozwijanie zainteresowań i umiejętności ucznia w zakresie: analizy ryzyka, stosowanych wyborów, podejmowania decyzji, oceny ich skutków, odpowiedzialności, gotowości do zmian, wykorzystywania możliwości i szans, analizy dostępności rynku pracy w odniesieniu do własnych kompetencji i celów zawodowych, kształtowania postaw człowieka przedsiębiorczego w różnych aspektach i sytuacjach. Należy stwierdzić, że jest to bardzo ambitny cel, dobrze skonstruowany i co najważniejsze wskazuje, że zostanie on w całości zrealizowany w zaplanowanym czasie. Dobrze określony cel programu uważamy za jeden z najważniejszych atutów recenzowanego projektu Szkoła sukcesu.

Ocena merytoryczna treści programu Szkoła sukcesu.

Pierwszy rok realizacji programu Szkoła sukcesu zawiera treści z zakresu edukacji konsumenckiej. Obejmuje następujące treści programowe:

- Decyzje konsumenckie.
- Prawa i obowiązki konsumenta.
- Oznakowanie produktów.
- Wybrane elementy marketingu.
- Oddziaływanie reklamy.
- Asertywny konsument.
- Konsument a usługi bankowe i finansowe.
- Bankowość elektroniczna i bezpieczeństwo w Internecie.
- Żywność i styl życia, a nasze zdrowie.

- Społecznie odpowiedzialny biznes.

Należy stwierdzić, że zakres merytoryczny tej części programu jest dobrze przemyślany i dobrany w taki sposób, aby w pełni zrealizować cele programu. Układ treści oraz kolejność realizowanych zagadnień odpowiada zakresowi pojęciowemu edukacji konsumenckiej na poziomie kształcenia słuchaczy programu Szkoła sukcesu.

Drugi rok programu zatytułowano „Moje miejsce na rynku pracy – samozatrudnienie czy praca najemna?”. Treści merytoryczne tej części obejmują następujące zagadnienia:

- Ja, jako przyszły pracownik.
- Moja działalność gospodarcza.
- Razem czy osobno? Formy działalności gospodarczej. Tworzenie i kierowanie zespołem.
- Potrzeby finansowe niezbędne do uruchomienia działalności gospodarczej.
- Procedura uruchamiania działalności gospodarczej.
- Podstawy ewidencjonowania działalności gospodarczej.
- Analiza finansowa w moim biznesie.
- Planowanie działalności gospodarczej – biznesplan.
- Mój pierwszy biznesplan.

Celem tego bloku tematycznego jest nabycie przez słuchaczy świadomości funkcjonowania działalności gospodarczej. Są to tematy bardzo praktyczne, ukierunkowane na przyszłe prowadzenie działalności gospodarczej przez absolwentów programu szkoła sukcesu. Zdobycie wiedzy z zakresu funkcjonowania rynku pracy oraz miejsca przedsiębiorcy w gospodarce jest niezwykle ważnym elementem edukacji ekonomicznej. Zakres tematyczny tej części programu jest prawidłowo dobrany, zawiera podstawowe i niezbędne elementy, aby przekazać słuchaczom wiedzę i umiejętności praktyczne. Bardzo dobrym rozwiązaniem jest szczególnie ta część, która odnosi się do analizy finansowej przedsięwzięcia oraz tworzenia własnego biznes planu. Z pewnością zasługuje to na wyróżnienie, biorąc pod uwagę wymogi funkcjonowania przedsiębiorców na rynku i zakładanie w przyszłości własnego biznesu przez słuchaczy programu Szkoła sukcesu.

Trzeci rok programu nosi tytuł „edukacja finansowa”. Obejmuje następujące treści merytoryczne:

- Budżet – mój plan finansowy.
- Sposoby i kryteria inwestowania.
- Usługi bankowe - konta, lokaty i karty.

- Usługi bankowe – kredyty.
- Giełda Papierów Wartościowych.
- Fundusze inwestycyjne.
- Ubezpieczenia.
- Moja emerytura.

Zakres merytoryczny tej części programu jest spójny, przejrzysty i choć nie obejmuje swoim zakresem całości treści wchodzących w skład obszaru nazwanego edukacja finansowa, to wybór jest dobrze uzasadniony. Zwrócono uwagę na te elementy, które mają największy wpływ na przyszłość młodego człowieka. Skupiono się na tych elementach rynku finansowego, z którymi mamy do czynienia i możemy z nich korzystać lub unikać. Zakres wiedzy, która zostanie przekazana w ramach tego bloku tematycznego jest bardzo rozległy, jednak analizując umiejętności nabyte wcześniej przez przyszłych absolwentów stwierdzamy, że jest to bardzo dobry wybór.

Podsumowując treści merytoryczne programu Szkoła sukcesu stwierdzamy, że dobór poszczególnych zagadnień jest przemyślany i dobrze uzasadniony oraz dostosowany do odbiorcy projektu. Szeroki zasób wiedzy, która zostanie przedstawiona słuchaczom został poprawnie rozłożony na trzyletni okres. Podział treści na poszczególne grupy także nie budzi zastrzeżeń i znajduje swoje uzasadnienie merytoryczne.

Oceniając sposób realizacji programu Szkoła sukcesu stwierdzamy, że jest to bardzo innowacyjne podejście do przekazywania wiedzy młodemu słuchaczowi. Biorąc pod uwagę fakt, że obecnie praktycznie każdy młody człowiek, a uczniowie szkół ponad gimnazjalnych w szczególności, biegle i chętnie posługują się nowymi technologiami, wybór wydaje się bardzo trafny. Główny trzon zajęć z zakresu przedsiębiorczości odbywać się będzie za pośrednictwem platformy internetowej. Uczniowie będą zapoznawać się tam z materiałami dydaktycznymi oraz rozwiązywać zadania on-line. Rozwiązania zadań będą prezentowane na forum oraz blogu. Jest to bardzo atrakcyjny i nowoczesny sposób komunikacji z odbiorcą treści dydaktycznych. Z pewnością jest to przeszłość przekazywania wiedzy w nowoczesnej placówce dydaktycznej. Warto podkreślić jest to, że dzięki wykorzystaniu narzędzi internetowych komunikacja pomiędzy uczniami, a nauczycielem odbywać się będzie w bezpośredni sposób i systematycznie.

Na wyróżnienie zasługuje także fakt, że rezultatem końcowym udziału ucznia w projekcie będzie przygotowanie informatorów – informatora turysty oraz informatora inwestora. Będą one przygotowane w trzech wersjach językowych – polskiej, angielskiej oraz

niemieckiej. Będzie to wymierny efekt pozyskania przez słuchaczy wiedzy teoretycznej i możliwość sprawdzenia jej w praktyce. Stanowi to niezwykle cenny element programu Szkoła sukcesu.

Reasumując, stwierdzamy, że program Szkoła sukcesu jest poprawnie skonstruowany merytorycznie i ma bardzo duże szanse zmienić sposób przekazywania wiedzy młodym słuchaczom. Oczekujemy, że przyniesie rewelacyjne rezultaty i efekty programu będą służyć uczestnikom programu oraz otoczeniu nowoczesnej Europy.